

Gij zult niet doden...!!!

Deze zin, in ethische termen: dit imperatief, zal geen van u allicht onbekend zijn. Sommigen onder ons hebben het leren kennen als onderdeel van de 10 geboden. Misschien heeft u die nog moeten van buiten leren als onderdeel van de catechismus of tijdens andere godsdienstlessen. Misschien heeft u ze leren kennen als fragment van één of andere film waar Mozes centraal stond, daar zijn versies genoeg van.

Maar ook los van de religieuze context is dit gebod een vast element geworden van onze wetgeving. Het is een uiting geworden van onze gemeenschappelijke overtuiging dat het leven heilig is. Het laat ons weten dat de ene mens niet over het leven van de andere mag beschikken. Het toont ons dat de ene mens het leven van de andere mens niet mag beëindigen.

In het koude voorjaar van 2013 was ik op een hartverwarmend dubbelconcert van twee groten uit de wereld van muziek en poëzie. Huub Oosterhuis en Willem Vermandere brachten een mengeling van muziek en tekst om stil te staan bij het leven en warm te worden voor bezinning en nadenken. De tweede zal wel niet onbekend zijn. De eerste is auteur van heel wat teksten van hedendaagse religieuze liederen op muziek van Oomen en anderen... Beiden zijn zeer geïnspireerd en inspirerend.

Willem Vermandere heeft die avond iets gezegd dat me is bijgebleven. Het is blijven spoken in m'n hoofd en het heeft mijn bezorgdheid omtrent de conceptnota en het ontwerpdecreet persoonsvolgende financiering ontmoet. Meer bepaald het idee van het basisondersteuningsbudget maakte een serieuze botsing met de ideeën van bovenstaande titel.

Gij zult niet doden wordt meestal letterlijk verstaan. Je mag het leven van anderen niet wegnemen. Maar, zegt Vermandere, het is meer dan dat. Het is niet enkel het negatieve gebod: "Gij zult NIET doden". Het is ook de omgekeerde positieve houding: "Gij zult WEL doen/laten leven". Dat raakte me wel even serieus in m'n hart en m'n hoofd.

Rond diezelfde tijd was ik heel sterk bezig met de conceptnota PVF die minister Van Deurzen gepresenteerd heeft¹. Ik wil op deze nota nu niet te diep ingaan. Dat zou ons te ver leiden, dat komt elders wel aan bod. Eén aspect echter komt hier duidelijk in het vizier. In de conceptnota wordt het idee van een basisondersteuningsbudget (BOB) geïntroduceerd. Personen die nog geen ondersteuning hebben van een VAPH-zorgverstreker kunnen maandelijks een (klein) basisbedrag krijgen waarmee ze zorg kunnen inkopen. Dat kan in het 'gewone circuit' zoals poetshulp, thuisverpleging, ... Het zou ook kunnen in de 'rechtstreeks toegankelijke ondersteuning' die het VAPH geeft. Dat is ondersteuning die mogelijk is zonder een PEC-ticket dat wel nodig is voor de zwaardere vormen van ondersteuning (tehuis, begeleid wonen, ...).

Een aantal gebruikersorganisaties waren blij met deze nota. Maar zij zagen wellicht voornamelijk het aspect van de persoonsvolgende financiering. Op zich is dat inderdaad niet slecht. Maar ondanks de sterke klemtoon die minister Van Deurzen legde op het feit dat dit een waardering van de mantelzorgers is, zijn er toch veel meer organisaties en gebruikers die dit als een aalmoes beschouwen. Er wordt officieel nog geen bedrag genoemd, maar het BOB zou toch zoiets zijn tussen de 300 en 400 euro². Je moet maar eens uitrekenen hoeveel uren

1 zie: http://www.jovandeurzen.be/sites/jvandeurzen/files/conceptnota%20PVF_1.pdf

2 Ondertussen is er nu (voorjaar 2014) sprake van nog kleinere bedragen: 130 à 170 euro. Nog erger dus.

ondersteuning je daar op een maand kan mee kopen. Dat is zeeeeeeeer weinig. Dit alles geeft me een wrang gevoel.

Een vergelijkbaar gevoel heb ik bij de minimale mobiele ondersteuning (MMO) die men introduceert/wil introduceren (als noodmaatregel?). Jongeren die in een VAPH internaat verblijven en bij hun volwassen worden (ergens tussen de 21 en 25) niet kunnen overgaan naar de juiste en noodzakelijke ondersteuning bij de volwassenen zouden een MMO krijgen. Als we dan horen waarover dat gaat/zou kunnen gaan is dat niets meer dan een personeelslid van een voorziening dat af en toe eens komt kijken hoe het gaat (misschien een beetje ironisch gezegd). Ook dat geeft me een wrang gevoel.

Nee, men zal die personen met een handicap en hun sociaal netwerk niet doden. Op die manier voldoet onze Vlaamse maatschappij aan het gebod uit de titel. Maar kunnen mensen op die manier leven? Voldoet ons rijke Vlaanderen ook aan het bijhorend gebod 'Gij zult doen leven'. Nee, dat is helemaal niet het geval. Hoogstens is hier sprake van een 'overleven'. En dat is Vlaanderen onwaardig. Ook in Roemenië en Bulgarije, en zelfs in de arme Afrikaanse landen kunnen (sommige) personen met een handicap overleven. Maar wij willen ons toch niet vergelijken met de toestanden in die landen. Wij moeten vooruit en omhoog kijken. En dat is meer dan een beetje basisondersteuning toewerpen.

Er zijn nog heel wat fundamentele bedenkingen te maken bij dit BOB. Maar dit zou ons in het kader van dit artikel te ver weg leiden van het hoofdmotief: GIJ ZULT DOEN LEVEN!!!

Johan Van Holderbeke
